

kindje.... dat kwam door iets in mijzelf.... dat was onze weemoed soms.... maar nooit maakte dit ons.... ons samenzijn leelijker... begrijp dat goed”.

„De oude vrouw zweeg en staarde voor zich uit. Ze voelde Elsa's hoofd in zoet vertrouwen rusten tegen haar borst.

„Het was doodstil in de kamer. In de verte bij de geluidlooze gesloten piano tikte heel zacht een pendule.

„Buiten stonden nog altijd in het zwart de denne-stammen te steunen en te klagen.

„Dan ging ze weer door:

„Begrijp nu goed.... de menschen zeggen de zinnelijke liefde is er *om* het kind.... nee Els.... het kind is er *door* de zinnelijke liefde.... maar liefde hoor, niet de enkele lust.... 't lijkt zoo eenvoudig.... haast te gewoon om vol betekenis te zijn.... en toch.... het is vol betekenis.... want begrijp het goed.... het kind is er *dóór* de zinnelijke liefde.... daarom is het zoo bijzonder, zoo véél voor de menschen, die echt van elkander houden.... want het is een verwerkelijking van wat hun samendreef.... behoefte tot innig één zijn dreef hen te saam...., en nu, zie.... het kind! Spreken de menschen niet van liefdespand?.... Eerst klein nog, dan al grooter en grooter, is het de tastbare vorm van die eenheid.... Het kind is de moeder.... het kind is de vader.... in het kind ziet de vader zijn vrouw en zich zelve.... in het kind ziet de moeder haar man en zich zelve.... en dat is niet meer te scheiden.... dat is een.... daarom Elsa.... is het kind het gevolg, dat door twee, die elkander lief hebben altijd met vreugde zal worden gewacht.... door die elkaar liefhebben.... indien ze dan weten het te kunnen groot brengen.... vat dat goed.... gevolg hoor, niet doel.... het is als alle schepping.... als in kunst.... geen kunstwerk is doel in zichzelf.... de ware kunstenaar ziet en begrijpt het als gevolg van zichzelf.... denk je dat het Beethoven's doel was mooie muziek te laten

hooren.... nee kind.... hij schiep....

„Maar niet alle kinderen hebben die eenheid, waar ik 't over had.... er zijn onherkenbare kinderen.... als toevallige geboorten.... waarin enkel de eigenschappen van grootouders zijn overgegaan.... of waar de man overheerscht of omgekeerd.... dáár was geen liefde....

„'t Zal wel daarom zijn dat ouders soms meer van het eene kind houden, dan van het andere.... nietwaar?.... hun verhouding was niet altijd even rustig.... even harmonisch.... in hun kind z en ze de aard van hun liefde.... want het is gevolg.... het kan ook uitblijven.... door toevallige stoffelijke omstandigheden.... maar dat verandert niets...., vat dat goed....”

„De oudere vrouw zweeg....”

Ik herinner me, toen ik dit gelezen had, was ik eenigszins verwonderd, dat er niet volgde:

En Elsa, onrustig geworden, nam terstond de gelegenheid waar, om dringend te verzoecken: Hè toe tante, nu „vat” en „begrijp” ik het heusch wel goed.... laten we nu maar na bed gaan.

Dit volgde niet. De schrijver had zijn eigen geredeneer, zooals dat was uitgesproken (op haar manier misschien wel!) door tante Hetty, niet gehoord als ik, hij had niet gemerkt dat hij hard op weg was, van het aantrekkelijke menschje een vervelende ouwe klets te maken, zoo eene die er vooral van houdt over „de liefde” te praten, van dat heerlijkste wonder in de wereld ook al een soort „moderne kwestie” te maken, een „kwestie”, voor vergaderingen misschien wel....!

Carbin is iemand die zich voor talrijke, min of meer „brandende” moderne kwesties interesseert. O. a. kwam mij bij het lezen van zijn boek telkens de titel van dat hoogst moderne film-drama „Mogen wij zwijgen?” in gedachten. Nu zijn er weinig dingen, die zoo afleiden, zoo storen, bij het genieten van kunst, als het beginnen te denken over z. g. „kwesties”. Want deze alle, álle, liggen ver beneden de sfeer waarin